

datiu-ablatiu absolut de *ni-rusa* 'enderrocat, ensorrat'. D'altra banda, la suma $\text{D} + \text{T}$ dona un resultat sibilant en totes les llengües indoeuropees, en unes dona *st*, en les altres *s*, per tant aixeixos *rusa* igual poden venir de REUD- (+-T-) que de REUS-. I amb REUD- se sol fer anar el lit *rūstas* 'moix, feréstec' («mürrisch, grimmig») on retrobem el paral·lel semàntic *ingreme* 'rost, costerut' / *grimmig* a què m'he referit més amunt. Doncs aquí tenim la vasta i ben coneguda família indoeuropea del ll. *rudere* 'bramar', avèstic *raoda-*, scr. *rō-diti* (< ieur. RAUD-) 'plorar, clamar' etc. (Pok., IEW, 871.14, 867.26) La formació adj. RAUS-TO-S, -TIO-S, amb un sentit com 'enrunat' o '(penya) brava' és doncs irreprotxable i amb fonaments ben concrets. Un terme pre-romà com a origen d'una noció topogràfica no necessita justificació.

He pensat encara, temps enrere, en altres possibilitats a base d'adjectius bo i formats en la llengua d'origen, les quals no fóra bo de deixar callades. L'esc. ant *rost* 'remolí o rodador en un curs d'aigua', per més que sigui d'una arrel germànica coneguda (Pok., IEW, 1153.1f, angl. *wrestle*), i no és inconcebible que tingués una equivalència frànica o gòtica, s'acosta ben poc en el significat, i hi tindria una forma com WRO(D)-ST-, que no convé.

Més efecte fa la semblança amb una paraula cèltica: degué haver-hi un cèltic antic ROSTO- amb un sentit topogràfic no massa allunyat, car el bretó *ros* (ja bret. mj) és «terrain en pente, particulièrement lorsqu'il regarde la mer» i «tertre couvert de fougères ou de bruyère», i si bé el seu germà ky. *rhos* només és 'aiguamoll' i «planities irrigués», el sentit montuós reapareix en l'irl. ant. *ross*, que d'una banda volia dir 'bosc' però també tenia el sentit de 'promontori, cap, en una costa' («vorgebirge») (Stokes-Bezzenger, *Urkeltscher Sprachschatz*, 312; Walde-Pok. II, 604; Pok., IEW, 1005.36-38, 813.19); mot proto-cèltic, d'herència indoeuropea, format amb l'arrel *stā-* 'posar, estar' i el preverbi PRO/PR- (tota P- cau en cèltic): germà, per tant, del scr *prsthām* 'dors prominent', 'altura', *prasthab* 'calm, rasos de muntanya', l'adjectiu paleoslau i esl comú *prostū* 'recte, simple, nítid', mots grecs etc.; el sentit bàsic també seria, en cèltic, 'que surt enfora', d'on, per una banda, 'turó prominent', per l'altra 'terra al peu d'un turó d'on baixen aigües'. El significat aquí aniria bé, fóra més difícil de justificar-hi la variant de -I-, però hi ha la decisiva objecció que així no s'explica el diftong AU originari, establert en forma sòlida i incommovible per l'oc. ant. *raust*, confirmat per la ò oberta catalana, i corroborat encara per la *i* de la forma francesa *rouste*, que si la vocal originària hagués estat ð, l'hauria canviada en *ur*.

En conclusió, doncs, el dubte pot restar només entre el fràncic *HRAUST(I)- i el sorotàptic *RAUST(I)O-, tots dos hipotètics, sense objecció fonètica, amb antecedents semàntics ben orientats, i amb arguments favorables i contraris que es contrapesen bastant; una etimologia pre-romana en el terreny topogràfic és més corrent, i l'ètimon fràncic morfològicament és un poc més construït, però la diferència no és gran en un sen-

tit ni en l'altre; aquest últim potser més versemblant, però reconec que és opinió argumentada. Les altres altres sense possible defensa, o bé hi ha —contra RAUSTJAN 'rostit' i contra el cèlt. ROSTO— un conjunt d'objeccions irrefutable: tan fort que no crec que puguin ser mai reivindicades.

DERIV : *Rosta* 'dors pendent, darrere una casa muntanyenca'. *Rostada* 'ample terreny rost': «és tota aquella *rústada*» Porqueres de Banyoles (1971); la columna de sometent i esquades s'acosta silenciosament a l'hora de l'alba a envoltar el paratge de la serra convertit en cataù dels bandits trabucàires «caminant amb molta precaució per por de --- estimbar-se --- de més de 150 pams, anava resseguint el viarany; els primers estaven ja a unes poques passes de la *rostada* on el corriol s'eixamplava, si bé l'espada continuava sota, però menys sobtat i més brut de brossa»; i, més avall, *rosta* (hapax): «som trahits! —se sentí clar que algú deya, els del cap de la fila apretaren el pas ab ànim d'engolgar la *rosta*, mes allavors la carrabina de l'Àrbós [el cap dels atacants] donà la senyal del espetec», Mrn. Vayreda (*Puny* 1, xx, 310 (239)). També amb el mateix sentit he oit **rostarada*. «passada aquella *rústarada* hi ha ---» St. Aniol de Finestres (1968). *Rostall* 'vessant molt pendent': «axò passa a casa nostra, entre aquests *rostalls* y cingleres que sempre sembla hagin de caure, y no cauen may», MrnVayreda (*Puny* 1, 41, 43 (41)).

Rostària és allò que ha quedat més viu en el País Valencià (on no tinc dades modernes de l'ús del primitiu després de Sanelo, i Escrig, *ròst*, «cuesta alta y lugar enhiesto», 1851, que potser el copia): «*rostaría*: declive, declivio», Lamarca, *Dicc Val-Cast*; Escrig reproduceix aquest però afegint-hi «la *rostaría* de la teulá: tendido»; «quan la teulada és d'una sola caiguada o *rostaría*», Nicolau (PGZSerrano) de Sueca («El Camí», 16-ix-33) i EnrValor.⁷ *Rostinyós* men. 'dur i gropellut', Moll (*Misc. Alcover*, 456) coincidint notablement amb l'it. arcaic *rostignoso* que he assenyalat a dalt (cf. tanmateix *regastinyós*).

Com que l'imitador luso-castellà Montemor, amb el seu coneixement defectuós del català va creure entendre-hi el verb *pintar*, els publicadors Pagès i altres, seguint el malentès del portuguès, s'han entestat a veure aquí alguna cosa de pintar, ideant un substantiu *pinta* (hapax, almenys en català genuí i antic, no tant en castellà), i amb un sentit incoherent: violentant la sintaxi i caient en la falta retòrica, i estilètica, de la metàfora incongrua o metàfora trunca; es tracta del cap i de l'aigua; i la metàfora ha de seguir: tal com una pinta (cat. ant. *pinte* PE(N)CTEN, o *pinta*) no pot *pendre* (intr., és clar) en l'aigua, no hi pot deixar petjada o rastre, tampoc l'amor no roman en el cap de l'home foll. És clar que si es tractés de pintura, i de pintar una figura, no serviria el verb *pendre* sinó *marcar*, *empremtar*, *emprèmer* etc. Així el vers reprèn tot l'enginy, força i gràcia que li donà el gran Ausiàs. Però l'afrancesat Pagès, professor de castellà, mancava de tot sentit poètic, sabia poc català, ni modern ni